

C HEPATĪTS



Slimību profilakses un kontroles centrs

Kas ir hepatīts?

Hepatīts ir aknu iekaisums, kas var pāriet bez ārstēšanas vai attīstīties hroniskā infekcijā, kura progresējot izraisa aknu fibrozi, cirozi vai aknu vēzi. Visbiežāk hepatīta ierosinātāji ir hepatīta vīrusi, taču to var izraisīt arī toksiskās vielas (piemēram, alkohols), autoimūnās **saslimšanas un citas infekcijas**.

Kas ir vīrushepatīts?

Vīrushepatīts ir infekcijas slimība, kuru izraisa hepatīta vīrusi. Plašāk izplatīti ir A, B un C hepatīts. Ar A hepatītu parasti inficējas lietojot piesārņotu pārtiku vai ūdeni. B un C hepatītu iegūst saskaroties ar inficēta cilvēka asinīm vai citiem ķermeņa šķidrumiem.



Kas ir C hepatīts?

C hepatīts ir infekcijas slimība, ko izraisa C hepatīta vīruss. C hepatīts var būt gan **akūta saslimšana**, kad saslimšana ilgst dažas nedēļas, gan **hroniska saslimšana**, kas var ilgt mūža garumā. Lielākajā daļā gadījumu (75-85%) C hepatīta infekcija pāriet hroniskā formā, kas pārsvarā norit bez tipiskiem simptomiem, taču, gadu gaitā progresējot, var izraisīt aknu cirozi vai pat aknu vēzi.



Kādi ir C hepatīta simptomi?

No inficēšanās brīža līdz parādās pirmie simptomi paiet vidēji 6 līdz 12 nedēļas. **Aptuveni 80% C hepatīta infekcijas gadījumi norit bez simptomiem.**

Simptomātiska akūta C hepatīta pacientiem novēro:

- paaugstinātu ķermeņa temperatūru;
- nespēku un nogurumu;
- apetītes trūkumu, nelabu dūšu, vemšanu;
- diskomforta sajūtu labajā parībā, sāpes vēderā un locītavās;
- tumšu urīnu un gaišus izkārnījumus;
- acu sklēras un ādas dzelti.

Kā var inficēties ar C hepatītu?

C hepatīta izraisītājs nonāk vesela cilvēka organismā ar inficēta cilvēka asinīm caur bojātu ādu vai gļotādu. Inficēšanās visbiežāk notiek:

- lietojot kopīgas šļirciņas, adatas un citus piederumus narkotiku injicēšanai;
- atkārtoti izmantojot lietotas vai nepietiekami sterilizētas medicīnas ierīces un instrumentus veselības aprūpes iestādēs;
- pārlejot nepārbaudītas asinis un asins produktus, veicot orgānu transplantācijas (bieži notika pirms 1992. gada, kad netika veikts asins skrīnings uz C hepatītu);
- seksuālas transmisijas ceļā, sevišķi, ja personai ir seksuāli transmisīvas infekcijas vai dzimumattiecības ar vairākiem partneriem;
- iespējama transmisija no inficētas mātes bērnam dzemdību laikā.



C hepatīts neizplatās ar mātes pienu, pārtiku, ūdeni vai saskaroties ar inficētu personu, piemēram, ar apskāvieniem, skūpstiem.

Kā diagnosticē C hepatītu?

Apstiprināt C hepatītu ir iespējams, veicot asins parauga izmeklēšanu. C hepatīta antivielu testu iespējams veikt jebkurā laboratorijā ar vai bez ārsta nosūtījuma.

C hepatīta eksprestestu bez maksas un anonīmi iespējams veikt arī HIV profilakses punktos visā Latvijā. Vairāk informācijas meklē www.spkc.gov.lv sadaļā "HIV profilakses punkti".

Kā ārstē C hepatītu?

Lai izlemtu par ārstēšanas uzsākšanu, ārsts veic izmeklējumus, kas nosaka aknu bojājumu.

Ārstēšana ilgst no 2 līdz 11 mēnešiem atkarībā no C hepatīta vīrusa genotipa un aknu fibrozes stadijas.

Specifiskai ārstēšanai izmanto efektīvās tiešās iedarbības pretvīrusa zāles, kuras novērš aknu bojājumus un uzlabo dzīves kvalitāti. Ārstēšanas rezultāts atkarīgs no izvēlētā medikamenta un citiem faktoriem.

Vai ir iespējams vakcinēties pret C hepatītu?

Pret C hepatītu vakcīnas nav. Cilvēkiem, kuri ir inficējušies ar C hepatīta vīrusu, ir svarīgi vakcinēties pret A un B hepatītu, lai novērstu citas vīrushepatīta infekcijas.

Kāda ir C hepatīta profilakse?

- Izvairieties no adatu, šļircu vai citu piederumu kopīgas vai atkārtotas lietošanas, piemēram, narkotiku, steroīdu, hormonu vai citu vielu sagatavošanai un injicēšanai;
- nelietojiet personīgās higiēnas priekšmetus, kas, iespējams, bijuši saskarē ar inficētās personas asinīm, piemēram, skuvekļi, nagu knaibles, zobu birstes vai cukura līmeņa mēritāji;
- neveiciet tetovējumus vai pīrsingu nelicencētās vai neoficiālās iestādēs.



Kā rīkoties, ja ir aizdomas par saslimšanu ar C hepatītu?

Jāvēršas pie sava ģimenes ārsta. Nepieciešamības gadījumā ģimenes ārsts ieteiks konsultēties ar aknu slimību speciālistu (hepatologu vai infektologu), kurš veiks plašākus izmeklējumus aknu bojājumu līmeņa noteikšanai un turpmākai ārstēšanai.

Ja ārsta padoms nepieciešams ārpus Jūsu ģimenes ārsta darba laika, zvaniet uz Ģimenes ārstu konsultatīvo tālruni –

66 01 60 01

Tālruņa darba laiks:

darba dienās no plkst. 17.00 līdz 8.00,
bet brīvdienās un svētku dienās – visu diennakti.



Ar C hepatītu inficēts cilvēks var apdraudēt arī citus cilvēkus, inficējot tos ar C hepatīta vīrusu!